

COVID-19 Sonrası Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersine Yönelik Tutumları ve Problemler Algıları¹

Attitudes of Classroom Teachers towards Physical Education and Game Lesson and Perceptions of Problems After COVID-19

Mustafa Barış Somoğlu², Efecan Tezcan³, Serdar Taşkın⁴

Öz

Araştırma, pandemi sonrası katılımcıların "beden eğitimi ve oyun" dersine yönelik tutum ve problem algılarının değişip değişmediğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda 2022-2023 eğitim-öğretim yılı içinde Gümüşhane merkez ve ilçelerinde aktif çalışan sınıf öğretmenleri ile çalışma yürütülmüştür. Araştırma grubu kolay örnekleme yöntemi ile belirlenmiş olup, çalışmaya 240 (%57,1 kadın, %42,9 erkek) sınıf öğretmeni katılım sağlamıştır. Kişisel bilgiler ve ölçeklere katılımcıların verdiği cevapların analizinde betimsel istatistik yöntemler (aritmetik ortalama, standart sapma), normal dağılım ölçütleri (basıklık/çarpıklık değerleri), t-testi, ANAVO ve korelasyon testleri uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersine yönelik tutumlarının yüksek olduğu ve karşılaşılan problemlerin ise ortalamanın altında olduğu görülmüştür. Sınıf öğretmenlerinin "beden eğitimi ve oyun dersine yönelik tutumları ve problem algıları" bazı değişkenler açısından farklılık göstermektedir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin %81,7'sinin beden eğitimi ve oyun dersinin branş öğretmenleri tarafından işlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Korelasyon analizi sonucu ise sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları arttıkça problem algılarının düştüğünü ortaya koymuştur. Sonuç olarak; literatürde yapılan diğer çalışmalarla karşılaştırıldığında pandemi sonrası sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersine yönelik tutumlarının arttığı ve problem algılarının azaldığı söylenebilir. Çalışma, COVID-19 pandemi sonrası sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum ve karşılaştıkları problemleri belirlemek açısından önemli bir boşluğu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, Eğitim-Öğretim, Oyun, Tutum, Problemler.

Abstract

The study aims to investigate whether the attitudes and perceptions of participants towards the "physical education and game" lesson had changed after the pandemic. Convenient sampling technique was used to determine the research group comprising classroom teachers actively working within Gümüşhane center and its districts during the 2022-2023 academic year. The study will analyze if there were any significant changes in their views and opinions. A total of 240 classroom teachers participated in the study, of whom 57.1% were female and 42.9% were male. Descriptive statistical methods including arithmetic mean and standard deviation, as well as normal distribution criteria such as kurtosis and skewness values, were utilized. Additionally, t-tests, ANOVA, and correlation tests were employed to analyze the personal information and scale responses of the participants. The research findings indicate that classroom teachers hold positive attitudes towards physical education and game lessons, with few issues encountered. Variations in classroom teachers' attitudes and problem perceptions towards physical education and game lessons exist across certain variables. Furthermore, 81.7% of said teachers believe it is appropriate for physical education and game lessons to be administered by subject-specific educators. Correlation analysis has demonstrated that as classroom teachers' attitudes towards physical education lessons improve, their problem perceptions decrease. In terms of other studies in the literature, it can be concluded that physical education and games teachers' attitudes increased and their perception of problems decreased after the pandemic. The study highlights a significant gap in determining the attitudes and challenges faced by classroom teachers towards physical education and sports lessons after the COVID-19 pandemic.

Keywords: Pandemic, Education, Game, Attitude, Problems.

Araştırma Makalesi [Research Paper]

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı: Çalışmanın araştırma kısmı Gümüşhane Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulundan 05.03.2023 tarih ve 2023 / 2 sayılı Kararı ile alınan izin doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Submitted: 31 / 05 / 2023

Accepted: 17 / 09 / 2023

¹ Bu çalışma VII. international new york academic research congress'nde özet bildiri olarak sunulmuştur.

² Dr. Öğr. Üyesi, Mustafa Barış SOMOĞLU, Gümüşhane Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Gümüşhane, Türkiye, barissomoglu@gmail.com Orcid No: <https://orcid.org/0000-0001-5811-384X>.

³ Dr. Öğr. Üyesi Efecan TEZCAN, Gümüşhane Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Gümüşhane, Türkiye, efecantezcan@gmail.com Orcid No: <https://orcid.org/0000-0003-3284-6361>

⁴ Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni, Serdar TAŞKIN, Lisansüstü Öğrenci, Gümüşhane Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Gümüşhane, Türkiye, staskin129@gmail.com, Orcid No: <https://orcid.org/0000-0002-4668-6453>

Giriş

Eğitim sisteminin en önemli temel öğelerinden olan ilköğretim kademesi, bireylerin yaşam yoluyla kazandıklarının yanında gerek duyabilecekleri bilgi ve deneyimlerin kazandırılmasında aktif rol oynar. Eğitim, bireyleri yaşama hazırlarken diğer kademelerdeki süreçlere katkı sağlamanın yanında hayata atıldıklarında topluma ve kendine faydalı aynı zamanda üretken ve verimli olmalarının temeli atılır (Fidan ve Erden, 1998: 43-44). Eğitim programları bireyleri akademik yönden belirli bir donanıma ulaştırmayı hedeflerken irade ve kişilik kazanmalarına imkân sağlar. Ayrıca yaşamış olduğu toplumdaki kültür yapısını ve değer yargılarını özümsemesini sağlar. Milli Eğitim Temel Kanunu'nda da eğitimin her kademesinde bireylerin “zihinsel, fiziksel, duygusal ve toplumsal” yönleriyle ele alınarak bütünsel bir şekilde çağdaş eğitim sistemi içerisinde gelişimlerinin sağlanması hedeflenmektedir (Kuru, 2003: 176). Bu amaçlar doğrultusunda ilköğretim kademesi müfredat programında yer alan “Beden Eğitimi ve Oyun (BEO)” dersi çocukların çok yönlü gelişimlerine katkı sağlayan genel eğitim sisteminin bir parçasıdır.

1. Okullarda Beden Eğitimi Dersi

Günümüz modern eğitim sistemi içerisindeki en önemli sosyal olgulardan birisi de spordur. Sporun ilkokullardaki ders karşılığı BEO'dur. Spor, büyüme ve gelişim çağındaki ilkokul çocuklarının bedensel, sosyal, fizyolojik, ruhsal ve kişilik kazanmaları yönünde mihenk taşı gibidir. Aynı zamanda koruyucu hekimlik görevi yapan spor, öğrencilerin daha sağlıklı, dinamik ve dinç olmalarına katkı sağladığı kadar toplumsal ve duygusal gelişimlerini de destekler niteliktedir (Pehlivan, Dönmez ve Yaşat, 2005: 53). İlkokul çağındaki çocukların yapacakları hareketler ve oyunlar, ileri dönemlerde katılacakları sportif aktivitelere zemin hazırlama konusunda değerlidir. Bunun yanı sıra sağlıklı bir nesil ve hareketli bir yaşamın gereği olarak küçük yaşlarda spor kültürünü, hareket bilincini ve spor yapma alışkanlıklarını bu yaşlarda kazandırmak önemlidir. Hareket eğitiminin temellerinin atılması için eğitsel oyunlarla zenginleştirilmiş aktivitelerle sportif becerilerin öğretilmesi gerekir (Koç ve Çobanoğlu, 1994: 369-379). Çocukların çevresini ve kendilerini küçük yaşlarda hareket ve oyun eğitimi ile beraber tanıması ilkokul çağındaki BEO'nun olması spora bu dönemlerde başlanması gerekir. Bu yaşlarda kazanılmayan bu becerilerin ve spor yapma alışkanlıklarının ileri yaşlarda kazandırılması oldukça imkânsız bir durum haline gelmektedir (Tamer, 1987). Bu bağlamda ilkokullarda çocukların gelişimine katkı sağlayan BEO dersinin gerekliliği görülmektedir. Yine ilköğretim üzerine yapılan araştırmalarda bu dersin eğitim amaç ve hedeflerine ulaşılabilmesi için gerekli olması belirtilmektedir (Siedentop, 2001; Aktaran, Çivril Kara, vd., 2017: 18-19).

2. Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Müfredat Programı

2012 yılında yenilenen müfredat programı içerisinde ilkokul 1, 2 ve 3. Sınıf düzeylerinde BEO dersi haftalık 5 saat olarak 4. sınıflarda ise haftalık 2 ders saati olarak güncelleştirilmiştir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018). Amerika Birleşik Devletleri gibi bazı ülkelerin eğitim müfredat programı içerisinde bulunan BEO dersine sınıf öğretmenlerinin yanında beden eğitimi öğretmenleri de eşlik etmektedir (Allison, 1990: 275). Birçok ülkede BEO dersine sadece sınıf öğretmenleri girmektedir (Arslan ve Altay, 2009: 65). Ülkemizde sporun tabanı olan ilkokullarda BEO dersine sınıf öğretmenleri girmektedir. İlkokullardaki öğrencilerin oyun ve fiziki etkinliklerle belli becerilere sahip olmasında öğretmenlerin katkısı bulunmaktadır (Pehlivan vd., 2005: 53). Bu dersin hedef ve amaçlarına ulaşılabilmesi yönünde kazanımların öğrencilere aktarılması için dersi yürüten sınıf öğretmenlerinin derse karşı davranış ve tutumları çok önemlidir. Bunun yanı sıra BEO dersinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için okulların fiziki yapıları, saha, tesis ve spor malzemeleri gibi etkenlerde etkili olmaktadır (Özmen, 1999: 34). Bu etkenlerin yanında ailelerin BEO dersine yönelik bakış açıları da önemlidir. Bazı bilinçli ailelerin BEO dersinin çocuklarının gelişimine katkı sağladığı kadar akademik başarılarını da olumlu etkilemesi bu tür etkinliklere katılmalarını desteklerken bazı aileler katılım yönünden olumsuz bakmaktadır. Akademik başarının oyun ve fiziki etkinliklerle arttığı bilimsel araştırmalar ile görülmesine rağmen ailelerin bu konuda bilinçlendirilmenin yeteri kadar yapılmaması ve sporun okullardaki akademik derslerle birlikte yürütülmesi imkânı olmayışı BEO dersinin amacına ulaşmamasının nedeni olmaktadır (Güven ve Öncü, 2007: 84).

İlköğretim okullarında öğrenim gören çocuklar için oyun ve fiziki etkinlikler sırasında kazanacakları beceriler bilinmesine rağmen, sınıf öğretmenlerinin bu dersin uygulanmasında kendilerine olan güvensizliği, öğretim ve zaman kaybı düşüncesi yüzünden BEO dersi işlememektedir (Morgan ve Bourke, 2004: 1). Hart (2005: 198) ve Tsangaridou (2004:25) BEO dersi ile ilgili ilkokul sınıf öğretmenlerinin öğrenimi ve uygulayışı yönünde yetersiz ve bilgi sahibi olmadıklarını, Behets (1996: 24) ise lisans eğitimlerinde sınıf öğretmenlerinin bu alanda kısıtlı ve yetersiz eğitim aldıklarını vurgulamıştır. Sınıf öğretmenlerinin BEO dersinin amaç ve hedeflerine ulaşamamalarının sebepleri içerisinde okul yöneticilerinin ve ailelerin akademik başarıya yönelik takınmış oldukları tutumlarda büyük etkindir (Arslan, 2007: 46.). Bu sebeplerden dolayı müfredat programı içerisinde bulunan BEO dersi öğrencilere bedensel, sosyal ve ruhsal becerileri kazandıramamaktadır (Palivec, 2005: 5).

Nitekim buraya kadar değinilen konular üzerinde BEO dersinin ilköğretimde ve aktif yaşam üzerindeki önemi üzerinde durulmuştur (Can, Ökmen ve Durukan, 2011: 247). MEB'in 2010 yılında yapmış olduğu XVIII. Milli Eğitim Şurasında almış olduğu bir kararda okul öncesinden başlayacak şekilde ilköğretimde BEO dersine beden eğitimi alanında uzman kişilerin girmesi hususunda kararlar alınmıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin istihdamına yönelik tedbirlerinin alınması gerektiği de vurgulanmıştır. Son yıllarda dersin isminin, içeriğinin ve ders için bazı kararlar alınmasına rağmen dersin öğretmeni olarak sınıf öğretmenlerinin dersi uyguladığı görülmektedir. Bu bağlamda yapılacak olan bu araştırmada ilköğretim I. kademesinde BEO derslerini uygulayan sınıf öğretmenlerinin, BEO dersini uygulamalarına yönelik tutumlarını ve dersle ilgili karşılaştıkları problemleri belirlemeye yöneliktir.

Araştırma, Covid-19 sonrası ilköğretim I. kademesinde BEO derslerinin işlenişinde karşılaşılan sorunların ve derse karşı tutumların belirlenmesinin yanı sıra ders sorumluları olan sınıf öğretmenleri içinde algıladıkları sorunlara çözüm önerisi ve yeni bakış açısı getirmesi konusunda önemli görülmektedir.

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Modeli

Nicel perspektifte ele alınan çalışmada ilişkisel-tarama yöntemi kullanılmıştır (Karasar, 2011). Bu ilişkisel-tarama modeliyle iki veya ikiden fazla değişken arasındaki değişime neden olan varlığı ortaya koymayı amaç edinen bir tarama yaklaşımıdır. Bu değişkenlerin birlikte değişimini ve yönünü aynı zamanda değişimin olduğu durumlarda nasıl gerçekleştiğini ortaya koyar (Karasar, 2011).

3.2. Katılımcılar

Araştırmanın örneklemini 2022-2023 eğitim öğretim yılında Gümüşhane ilinde görev yapmakta olan 240 (%57,1 kadın/ %42,9 erkek) sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklem grubu belirlemede "Kolay Örneklem Yöntemi" tercih edilmesinin sebebi zaman, ulaşılabilirlik ve maddiyattır (Yıldırım ve Şimşek: 2006, 106, 107). Araştırmaya 29 yaş ve altı 32 kişi (%15), 30-39 yaş arası 102 kişi (%42,5), 40-49 yaş arası 54 kişi (%22,5) ve 50 yaş ve üzeri 48 kişi (%20) katılım sağlamıştır. Bu katılımcıların %72,9'u evli %27,1'i bekârdır. Sınıf öğretmenlerinin %19,2'si 1.sınıf, %25,4'ü 2.sınıf, %22,9'u 3.sınıf ve %32,5'i 4.sınıflarda derse girmektedir. Öğretmenlikte geçen sürelerine bakıldığında %12,9'u 1-5 yıl, %18,8'i 6-10 yıl, %20,4'ü 11-15 yıl, %19,2'si 16-20 yıl arası ve %28,7'si ise 20 yıl ve üstü meslekte görev yapmaktadır. %9,2'si lisansüstü mezunu olup %11,7'si BES ile ilgili bir sertifikaya sahip olduğunu belirtmektedir. %48,8'i hiçbir spor ve egzersiz aktivitesi yapmadığını belirtmiştir. %81,7'si ilköğretimde BEO dersinin branş öğretmenleri tarafından yapılmasının uygun olacağını belirtmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu: Sınıf öğretmenlerinin "cinsiyet, yaş, medeni durum, okuttuğu sınıf, eğitim durumu, mesleki çalışma yılı, haftalık egzersiz süresi, beden eğitimine yönelik sertifikalarının olup olmadığını ve derslerin branş öğretmenli tarafından işlenip işlenmesi" ile ilgili görüşleri öğrenmeye yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği (SÖBEDTÖ): SÖBEDTÖ 5'li likert şeklinde Yıldız (2010: 80-81) tarafından geliştirilen bir ölçektir. Ölçme aracı 23 madde ve 4 faktörlüdür. Ölçek puanlaması mevcut araştırmada hiç katılmıyorum seçeneğinden tamamen katılıyorum seçeneğe doğru kodlanmıştır. Ölçekten yüksek puan alınması beden eğitimi dersine yönelik tutumun yüksek olduğunu göstermektedir.

Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersi Problem Ölçeği (SÖBEDPÖ): SÖBEDPÖ 5'li likert şeklinde Yıldız (2010: 88-89)'ın doktora çalışmasında geliştirdiği bir ölçektir. 21 sorudan oluşan ölçek, 5 faktörlüdür. Ölçek puanlaması mevcut araştırmada hiç katılmıyorum seçeneğinden tamamen katılıyorum seçeneğe doğru kodlanmıştır. Ölçekten yüksek puan alınması beden eğitimi dersine yönelik karşılaşılan problemin yüksek olduğunu göstermektedir.

3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler gerekli kurum ile yapılan yazışmalardan sonra katılımcıların onayı ve gönüllü katılım ilgisine uygun şekilde veriler Google form aracılığıyla toplanmıştır. Katılımcılardan toplanan verilerin istatistiksel analizleri SPSS 25 paket programı ile gerçekleştirilmiştir. Basıklık ve çarpıklık değerleri göz önünde bulundurularak diğer istatistik işlemleri yapılmıştır. İstatistiksel analiz olarak betimsel istatistik, t-testi, ANAVO ve korelasyon analizleri uygulanmıştır. ANAVO sonuçlarının anlamlı bulunanlarının hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD çoklu karşılaştırma analizi uygulanmıştır. $P < 0,05$ anlamlılık düzeyi temel alınarak farklılaşmalar belirlenmiştir.

3.5. Araştırmanın Etiği

Araştırma, "Gümüşhane Üniversitesi Bilimsel Araştırma Yayın Etiği Kurulu" kurulundan 05.03.2023 tarih ve 2023/2 sayılı toplantısında görüşülmüş olup E-95674917-108.99-169201 sayılı yazı ile uygun görülmüştür. Çalışma süresince "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" dikkate alınmıştır. Ayrıca çalışma Helsinki Bildirgesi prensiplerine uygun yürütülmüştür.

4. Bulgular

Tablo 1'de SÖBEDTÖ toplam ve işlevsel, işleniş, algısal, duygusal alt faktörlerinden ve SÖBEDPÖ toplam ve yönetimsel, mesleki yeterlilik, öğrenci, imkân, veli alt boyutlarından elde ettikleri puanlar gösterilmiştir. Normallik göstergesi olarak basıklık ve çarpıklık göz önünde bulundurulmuştur (Tabachnick & Fidell, 2015: 637). Tablo 1 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin SÖBEDTÖ ve SÖBEDPÖ genel toplam ve alt boyutlarından -1,5 ve +1,5 arasında basıklık ve çarpıklık değeri alması araştırma verilerinin analize uygun olduğunu göstermektedir. SÖBEDTÖ alt faktörlere ait BEO dersine yönelik en yüksek tutum algısal boyutta ($\bar{x} = 4.59 \pm 0,48$) en düşük tutum ise ($\bar{x} = 3,7 \pm 0,88$) işleniş boyutunda olduğu görülmüştür. SÖBEDPÖ alt faktörlere ait en yüksek karşılaşılan problem imkân boyutunda ($\bar{x} = 3.66 \pm 0,91$), en düşük karşılaşılan problem ise öğrenci boyutunda ($\bar{x} = 1,56 \pm 0,70$) olduğu saptanmıştır.

Tablo 1. SÖBEDTÖ ve SÖBEDPÖ Puanları ile İlgili Betimsel İstatistikler

SÖBEDTÖ	Madde sayısı	n	\bar{x}	Ss	Çarpıklık	Basıklık	Min.	Mak.
İşlevsel Boyut	9	240	4,45	0,58	-1,000	1,342	9	45
İşleniş Boyut	7	240	3,70	0,88	-0,668	-0,010	7	35
Algısal Boyut	4	240	4,59	0,48	-1,010	1,437	4	20
Duygusal Boyut	3	240	2,94	0,81	-0,059	-0,430	3	15
Genel Toplam	23	240	4,05	0,52	-0,451	-0,199	23	115
SÖBEDPÖ	Madde sayısı	n	\bar{x}	Ss	Çarpıklık	Basıklık	Min.	Mak.
Yönetimsel Boyut	7	240	2,69	0,61	0,258	-0,008	7	35
Mesleki Yeterlilik Boyut	4	240	3,31	0,96	-0,177	0,157	4	20
Öğrenci Boyut	3	240	1,56	0,70	1,403	1,542	3	15
Veli Boyutu	3	240	3,05	0,81	-0,425	0,003	3	15
İmkân Boyut	4	240	3,66	0,91	-0,500	-0,133	4	20
Genel Toplam	21	240	2,85	0,61	-0,111	0,169	21	105

Katılımcıların "cinsiyet" değişkenine göre SÖBEDTÖ ve SÖBEDPÖ toplam ile alt faktörlerinden elde edilen puanlara göre t-testi sonuçları sunulmuştur (Tablo 2). Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere sınıf öğretmenlerinin SÖBEDTÖ düzeyleri [$t_{(238)} = -3.501$, $p < 0.01$] ve alt boyutu olan işleniş boyutu [$t_{(238)} = -4.157$, $p < 0.01$] ile duygusal boyutunda [$t_{(238)} = -4.157$, $p < 0.01$] cinsiyete bağlı olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. SÖBEDPÖ puanları ise mesleki yeterlilik boyutunda [$t_{(238)} = -4.157$, $p < 0.01$] ve veli boyutunda [$t_{(238)} = -4.157$, $p < 0.01$] cinsiyete bağlı olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. SÖBEDTÖ toplam, işleniş ve duygusal boyutunda erkeklerin lehine anlamlı farklılık tespit edilirken; SÖBEDPÖ ölçeğinin mesleki yeterlilik ve veli boyutlarında kadınların lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 2. SÖBEDTÖ ve SÖBEDPÖ Puanları Cinsiyet Değişkenine Göre t-testi Sonuçları

SÖBEDTÖ	Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	sd	t	p
İşlevsel Boyut	Kadın	137	4,42	,49	238	-,846	0,40
	Erkek	103	4,47	,49			
İşleniş Boyut	Kadın	137	3,49	,89	238	-4,157	0,00**
	Erkek	103	3,95	,78			
Algısal Boyut	Kadın	137	4,56	,42	238	-1,086	0,28
	Erkek	103	4,62	,55			
Duygusal Boyut	Kadın	137	2,77	,78	238	-3,841	0,00**
	Erkek	103	3,16	,78			
Genel Toplam	Kadın	137	3,94	,49	238	-3,501	0,00**

	Erkek	103	4,17	,49			
SÖBEDPÖ	Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	sd	t	p
Yönetimsel Boyut	Kadın	137	2,71	,79	238	,592	0,55
	Erkek	103	2,65	,73			
Mesleki Yeterlilik Boyut	Kadın	137	3,45	,94	238	2,823	0,01*
	Erkek	103	3,10	,94			
Öğrenci Boyut	Kadın	137	1,54	,71	238	-,556	0,57
	Erkek	103	1,59	,72			
Veli Boyutu	Kadın	137	3,14	,80	238	1,950	0,05*
	Erkek	103	2,93	,80			
İmkân Boyut	Kadın	137	3,62	,93	238	-,750	0,45
	Erkek	103	3,71	,89			
Genel Toplam	Kadın	137	2,89	,62	238	1,310	0,19
	Erkek	103	2,79	,60			

Egzersiz Yapma durumuna bağlı olarak SÖBEDTÖ işleniş boyutunda [$F_{(3,236)}=5.801$, $p<0.01$] uygulanan analiz sonrasında tek yönlü ANOVA sonuçlarına göre egzersiz durumuna bağlı olarak sınıf öğretmenlerinin BEO dersi ile ilgili tutum ve karşılaştıkları problemleri yansıtan bir farklılık görülmüştür (Tablo 3). Farklılığın bulunduğu haftalık egzersiz durumunu belirlemek amacıyla yapılan Tukey HSD çoklu karşılaştırma analiz sonucuna göre haftada 2 ve 3 kez egzersiz yapan sınıf öğretmenlerinin egzersiz yapmayanlardan işleniş boyutunda daha yüksek beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum geliştirdiği saptanmıştır. SÖBEDPÖ puanları ise benzeşmektedir.

Tablo 3. SÖBEDTÖ ve SÖBEDPÖ Puanları Egzersiz Yapma Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

SÖBEDTÖ	Haftalık Egzersiz Yapma	n	\bar{x}	Ss	Sd	F	p	Fark
İşlevsel Boyut	1 kez	30	4,52	,39	3-236	1,239	0,29	-
	2 kez	52	4,45	,51				-
	3 kez +	41	4,51	,43				-
	Yapmıyorum	117	4,38	,51				-
İşleniş Boyut	1 kez	30	3,57	,83	3-236	5,801	0,00**	-
	2 kez	52	3,91	,86				2/Yapmıyorum
	3 kez +	41	4,05	,70				3/Yapmıyorum
	Yapmıyorum	117	3,50	,89				-
Algısal Boyut	1 kez	30	4,65	,39	3-236	2,202	0,08	-
	2 kez	52	4,61	,52				-
	3 kez +	41	4,71	,33				-
	Yapmıyorum	117	4,51	,52				-
Duygusal Boyut	1 kez	30	2,76	,70	3-236	2,589	0,06	-
	2 kez	52	3,02	,87				-
	3 kez +	41	3,20	,72				-
	Yapmıyorum	117	2,85	,81				-
Genel Toplam	1 kez	30	4,03	,44	3-236	4,616	0,00**	-
	2 kez	52	4,13	,51				-
	3 kez +	41	4,24	,41				-
	Yapmıyorum	117	3,93	,51				-
SÖBEDPÖ	Haftalık Egzersiz Yapma	n	\bar{x}	Ss	Sd	F	p	Fark
Yönetimsel Boyut	1 kez	30	2,51	,54	3-236	1,256	0,29	-
	2 kez	52	2,74	,67				-
	3 kez +	41	2,56	,85				-
	Yapmıyorum	117	2,75	,82				-
Mesleki Yeterlilik Boyut	1 kez	30	3,20	,92	3-236	3,506	0,02*	-
	2 kez	52	3,25	,99				-
	3 kez +	41	2,94	1,0				-
	Yapmıyorum	117	3,48	,89				-
Öğrenci Boyut	1 kez	30	1,47	,59	3-236	,389	0,76	-
	2 kez	52	1,55	,74				-
	3 kez +	41	1,65	,70				-
	Yapmıyorum	117	1,55	,74				-
Veli Boyutu	1 kez	30	3,04	,64	3-236	,329	0,80	-

	2 kez	52	3,10	,66				-
	3 kez +	41	2,94	,91				-
	Yapmıyorum	117	3,07	,86				-
İmkân Boyut	1 kez	30	3,86	,96	3-236	1,380	0,25	-
	2 kez	52	3,58	,90				-
	3 kez +	41	3,46	1,0				-
	Yapmıyorum	117	3,71	,85				-
Genel Toplam	1 kez	30	2,79	,48	3-236	1,332	0,26	-
	2 kez	52	2,85	,50				-
	3 kez +	41	2,70	,75				-
	Yapmıyorum	117	2,91	,62				-

Katılımcıların “BES ile ilgili bir sertifikaya sahip olma” değişkenine göre SÖBEDTÖ ve SÖBEDPÖ toplam ile alt faktörlerinden elde edilen puanlara göre t-testi bulguları aşağıda sunulmuştur (Tablo 4). Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere sınıf öğretmenlerinin SÖBEDTÖ alt boyutu olan işleniş boyutunda [$t_{(238)}=-3.580, p<0.01$] bir sertifikaya bağlı bireylerin daha yüksek puan sergiledikleri saptanmıştır. Diğer taraftan SÖBEDPÖ puanları ise toplam [$t_{(238)}=3.052, p<0.01$], yönetsel boyut [$t_{(238)}=2.483, p<0.05$], mesleki yeterlilik boyutunda [$t_{(238)}=-4.745, p<0.01$] ve imkân boyutunda [$t_{(238)}=2.250, p<0.05$] spor ile bir sertifikaya sahip olanların SÖBEDPÖ'lerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. SÖBEDTÖ ve SÖBEDPÖ Puanları Spor Sertifikasına Sahip Olma Değişkenine Göre t-testi Sonuçları

SÖBEDTÖ	Sertifika sahip olma	n	\bar{x}	Ss	sd	t	p
İşlevsel Boyut	Evet	28	4,55	,49	238	1,916	0,06
	Hayır	212	4,43	,49			
İşleniş Boyut	Evet	28	4,05	,82	238	-3,580	0,00**
	Hayır	212	3,64	,87			
Algısal Boyut	Evet	28	4,62	,59	238	1,276	0,49
	Hayır	212	4,58	,46			
Duygusal Boyut	Evet	28	3,39	,66	238	-,473	0,64
	Hayır	212	2,88	,80			
Genel Toplam	Evet	28	4,26	,53	238	-1,014	0,31
	Hayır	212	4,01	,49			
SÖBEDPÖ	Sertifika sahip olma	n	\bar{x}	Ss	sd	t	p
Yönetsel Boyut	Evet	28	3,00	,82	238	2,438	0,01*
	Hayır	212	2,64	,75			
Mesleki Yeterlilik Boyut	Evet	28	3,33	1,05	238	4,745	0,00**
	Hayır	212	3,30	,95			
Öğrenci Boyut	Evet	28	1,58	,79	238	-1,222	0,22
	Hayır	212	1,55	,70			
Veli Boyutu	Evet	28	3,25	,88	238	1,210	0,22
	Hayır	212	3,02	,79			
İmkân Boyut	Evet	28	3,78	,67	238	2,550	0,01*
	Hayır	212	3,64	,94			
Genel Toplam	Evet	28	3,02	,66	238	3,052	0,00**
	Hayır	212	2,83	,60			

*p<0,05, **p<0,01

Tablo 5'de sınıf öğretmenlerinin ilköğretimin 1. kademesinde beden eğitimi dersinin branş öğretmeni tarafından yürütülmesine ilişkin görüşlerinin yüzdeleri dağılımı verilmiştir. Tabloya göre sınıf öğretmenlerinin %81,7'si derslerin branş öğretmenleri tarafından yürütülmesini belirtirken %18,3 ise sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmesi gerektiğini belirtmektedir.

Tablo 5. Beden Eğitimi Dersinin Branş Öğretmeni Tarafından Yürütülmesine İlişkin Görüşler

	Evet			Hayır	
	f	%		f	%
Toplam	196	81,7		44	18,3

Tablo 6'da SÖBEDTÖ ve SÖBEDPÖ arasındaki ilişkiyi test etmek amacıyla yapılan Pearson Korelasyon testi analiz sonuçları sunulmuştur. Tablo 6'da da görüldüğü üzere SÖBEDTÖ ve SÖBEDPÖ yapılan korelasyon analizinde, SÖBEDTÖ ve SÖBEDPÖ arasında negatif yönde düşük düzeyde ve anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür [SÖBEDTÖ/SÖBEDPÖ, $r=-0.283$, $p=0.00$].

Tablo 6. SÖBEDTÖ ve SÖBEDPÖ Arasındaki Korelasyon Sonuçları

SÖBEDTÖ			
	N	r	p
SÖBEDPÖ	240	-0,283	0.00**

** $p<0.01$

5. Tartışma

SÖBEDTÖ puanlarının yüksek düzeyde olduğu ve karşılaştıkları problemlerin ortalamasının altında olduğu saptanmıştır. Sınıf öğretmenlerinin en çok algısal boyutta BEO dersine yönelik tutum geliştirmiştir. En düşük tutumu ise işleniş boyutunda sergilemiştir. BEO dersine yönelik sınıf öğretmenlerinin en çok problemle karşılaştıkları sorun imkân boyutunda olduğu belirtilmiştir. En az sorunla karşılaştıkları boyut ise öğrenci ile ilgili problemler olduğu boyuttur. Sınıf öğretmenlerinin tutum ile ilgili puanları incelendiğinde literatürde mevcut araştırma bulgularını destekleyen çalışmalar mevcuttur (Morgan ve Hansen, 2008: 510; Barney ve Deutsch, 2009: 114). Araştırma bulguları ile örtüşmeyen çalışmalar mevcuttur (Çöker 1991: 131; Çıldır, 2019: 38; Kurt ve Taşkaya, 2007: 239; Yıldız ve diğ. 2021: 234). Yıldız ve arkadaşlarının (2021) yaptığı çalışmada sınıf öğretmenlerinin tutumlarının düşük olmasının nedenini beden eğitimi dersi ile ilgili deneyim geçmişin olumsuz olması ve ders ile ilgili eğitim görmemeleri olduğunu belirtmiştir (Yıldız vd., 2021: 244). Alemdağ ve ark. (2014: 45), Öncü (2013: 107) ve Tekkurşun-Demir, Cicioğlu, İlhan ve Arslan (2017: 124)'nın çalışmaları ise SÖBEDT'lerin orta seviyenin üzerinde olduklarını belirtmiştir. Beden eğitimi ile ilgili problemler Bozdemir vd. (2015: 221) göre ülkemizde beden eğitimi dersi uygulamaları, yetiştirme programları, öğretmenlerin görev ve sorumlulukları, ders saatlerin yetersizliği, ders uygulamalarının niteliği, mesleki gelişimlerin takibi, faaliyetlerin işlevselliği gibi benzer konularda sınıf öğretmenlerinin problemler yaşadığını belirtmektedir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin uygulama, dersi önemseme, formasyon bilgisi, fiziksel beceri gibi sorunların olduğunu da vurgulamaktadır (Bozdemir vd. 2015: 232). Yılmaz'ın (2020: 69) çalışmasında karşılaşılan problemlerin ortalamasının üstünde olduğunu ve çok sorun yaşanan problem alanının fiziksel ortam olduğunu belirtmiştir. Mevcut çalışmada genel problem durumlarının düşük düzeyde olmasının nedeni yaşanan Covid-19 pandemisinin getirdiği kapanma sonrası fiziksel aktivitenin önemini anlaşılması gerek veli gerekse öğretmen ve idarecilerin spor aktivitelerinin çocuk sağlığını ve gelişimi açısından gerekli olduğu düşüncesinin benimsenmesi ve derse yönelik tutumlarının da değişmesine neden olabilir. Önceden beden eğitimi ve spor dersinin gerek öğretmen gerek veli ve idareciler tarafından boş ders olarak adlandırılması, bu dersin yerine akademik anlamda daha başarılı olabilecek derslere değer verilmesi derse karşı olumsuz tutum geliştirmelerine neden olabilmekteydi. İmkân boyutunda beden eğitimi dersine yönelik ortalamasının üzerinde problemlerle karşılaşmasının sebebi Gümüşhane ilinde genel hava şartları karasal iklim olması ve okulların hepsinde dersin işlenişine uygun spor alanlarının olmaması yatabilir. Dolayısıyla BEO dersleri hava şartlarına bağlı olarak dışarıda veya içeride (sınıfta) yapılmaktadır. Araştırma bulgularını destekleyen çalışmalarda en büyük sorunun fiziksel problemler olduklarını belirtmişlerdir. (Bozdemir vd., 2015: 232; Kul, 2008: 54). Ayrıca ders işleniş için gerek olan araç-gereçlerin yetersizliği problem algılarının önemli nedenlerindedir (Bozdemir vd. 2015: 87).

BEO dersine yönelik erkek sınıf öğretmenlerinin genel tutumları ile işleniş ve duygusal boyuttaki tutumları kadınlara oranla daha anlamlıdır. Kadınların ise BEO dersine yönelik karşılaştıkları problemler ise mesleki yeterlilik ve veli boyutunda daha yüksektir. Cinsiyet değişkenine göre, SÖBEDTÖ'den elde edilen puanlar erkeklerin lehine literatürde yer alan (Alemdağ, Öncü ve Sakallıoğlu, 2014: 52; Matanin ve Collier, 2003: 154; Öncü, 2013: 104; Öncü ve Cihan, 2012: 41; Yıldız, 2010: 179) araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Araştırma bulgularının aksine çalışmalar literatürde mevcuttur ve bu çalışmalar cinsiyete bağlı farklılaşma bulamamıştır (Çıldır, 2019: 50; Dalaman, 2015: 66; Güvendi ve Serin, 2019 :1931; Şirin ve Bozkurt 2005: 99; Yıldız vd., 2021: 244; Yılmaz, 2020: 81). Literatürde BEO dersinin işlenişinde kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere oranla daha fazla problemle karşılaştıkları ve kendilerini daha yetersiz gördükleri, erkek öğretmenlerin derse yönelik daha olumlu düşünceye sahip olduklarını belirten çalışmalar mevcuttur (Aydın, 2011: 74; Faucette ve Patterson, 1989: 109; Tortop ve Ocak, 2010: 20; Yıldız, 2010: 179). Bunun yanı sıra problem algılarının cinsiyet üzerinde etkisi olmadığını belirten çalışmalarda alanyazında mevcuttur (Cochran, 1982: 65; Yıldız vd., 2021: 244) mevcuttur. Tortop (2005: 72) kadın sınıf öğretmenlerinin BEO dersine yönelik uygulama ve pedagojik formasyon konusunda yetersiz olduklarını, Barnes (2002: 122) kadın ve erkek sınıf öğretmenleri arasında tutum, uygulama ve bilgi açısından fark olduğunu, Roth (2005: 65) çevre faktörlerin sınıf öğretmenlerinin fiziksel aktiviteye katılımlarını negatif etkilediğini fakat fiziksel herhangi bir fiziksel etkinliğe katılımın bu olumsuz durumu azaldığını belirlemiştir. Bu bulgulara göre, erkek sınıf öğretmenleri, Türk toplumunun kültürel yapısı ve yetiştirilme tarzına bağlı olarak erkeklerin sportif

etkinliklere katılma daha çok eğilimli olduklarını, erkeklerin yıllardır toplumda ön planda olmaları ve kadınların spora katılmalarının çok geç olması, sporların erkeğe özgü olduğu yargısı, seyirci ve sporcuların çoğunluğunu erkekler oluşturması erkeklerin tutumlarının daha yüksek olmasına neden olabilir. Kadınlarının problem algılarının yüksek olması ise kadınların spor geçmişi olmaması, kıyafet giyme gibi sorunları daha çok yaşaması, belli bir spor kültürü oluşturmamaları ve sosyal çevrenin etkisi gibi nedenlerden kaynaklanabilir.

Sınıf öğretmenlerinin SÖBEDTÖ alt boyutu olan işleniş boyutunda spor ile sertifikaya bağlı bireylerin daha yüksek puan sergiledikleri saptanmıştır. Diğer taraftan SÖBEDPÖ puanları ise toplam, yönetsel, mesleki yeterlilik ve imkân boyutunda spor ile bir sertifikaya sahip olanların SÖBEDPÖ puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Dersin işlenişinde spor sertifikasına sahip olanların tutumlarının yüksek olduğu, dolayısıyla dersin işlenişine katkı sağladığı, bir temel bilgi sağladığı için olumlu tutum sergilemiş olabilir. Aynı zamanda sertifika sahip olanların problem algılarının yüksek oluşu da dersi ile bilgi sahibi olduğundan dersi ciddiye aldığı bir göstergesi olduğu söylenebilir. McKenzie vd., (2001: 108) beden eğitimi uzmanlarının sınıf öğretmenlerine yönelik uyguladıkları eğitim ile birlikte sınıf öğretmenlerinin kendilerini geliştirdiklerini, dersin niteliğinin arttığını, eğitim almayan sınıf öğretmenlerin ise dersin niteliğinin azaldığını ve öğrenci etkinliğini %88 oranında azaldığını saptamışlardır. Farklı bir çalışmada ise Sallis ve diğerleri (1997: 1333), yeteri düzeyde BES ile ilgili eğitim ve destek alan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi öğretimi yönelik kendilerini geliştirebileceklerini vurgulamışlardır. Dolayısıyla BES ile ilgili sertifikaya sahip olan sınıf öğretmenlerinin daha yüksek düzeyde problem algısının olmasının ise alanda uzmanlaştıkça eksik ve sıkıntılar farkındalık düzeyinin artması ile ilişkili olabilir. Brumbaugh'ın (1988: 53) çalışmasında beden eğitimi ile ilgili deneyim yaşayan sınıf öğretmenlerinin beden eğitim dersinin öğretimini etkilediğini vurgulamıştır. Sınıf öğretmenlerinin BES ile ilgili aldığı hizmet içi eğitim ile öğretim, yöntem ve tekniklerini geliştirdiğini saptamıştır (Şirin ve Bozkurt, 2005: 100).

Egzersiz yapma durumuna bağlı olarak sınıf öğretmenlerinin SÖBEDTÖ işleniş boyutunda haftada 2 ve 3 kez egzersiz yapanların, egzersiz yapmayanlardan daha yüksek beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum geliştirdiği saptanmıştır. Sınıf öğretmenlerinin SÖBEDPÖ puanlarının değişmediği görülmüştür. Mevcut çalışmanın bulgularıyla paralellik gösteren (Alemdağ, Öncü ve Sakalioğlu, 2014: 53; Barnes, 2002: 131-132; LaMaster, McKenzie, Marshall ve Sallis, 1998: 6; McKenzie, LaMaster, Sallis ve Marshall, 1999: 128; Tortop, 2005: 74; Tümkaya-Yenmiş ve Gül, 2021: 1112; Yıldız, 2010: 178; Dalaman, 2015: 67; Güvendi ve Serin, 2019: 1930) çalışmalar literatürde yer almaktadır. Tortop (2005: 77) ise sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlarda sağlıklı yaşam için sporla ilgilenmenin problem algılarını değiştirmede ifade etmiştir. Sporla ve egzersiz ile birlikte elde edilen bilginin hayata geçirilmesi ve derse yansması tutumları etkilemesinin olağan olduğu düşünülmektedir. Fakat spor veya egzersiz yapanlarının puanlarının değişmemesi spor bilgi, beceri, tutum ve ilgileri arttıkça karşılaşılan problem algılarının azalmasına neden olabilir.

SÖBEDTÖ ve SÖBEDPÖ arasındaki ilişkiyi bakıldığında, SÖBEDTÖ ve SÖBEDPÖ arasında negatif yönde düşük düzeyde ve anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Bu sonuç doğrultusunda sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları arttıkça derse yönelik problem algılarının da azaldığı söylenebilir. Literatürde iki ölçek arasında ilişkiyi belirlemeye yönelik ampirik bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Mevcut sonucun olağan olduğu düşünülmekte ileride yapılacak çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Sonuç ve Değerlendirme

Araştırma sonuçlarına göre SÖBEDT'lerin yüksek düzeyde olduğu ve SÖBEDP'lerin ise ortalamanın altında olduğu saptanmıştır. Sınıf öğretmenlerinin en çok algısal boyutta BEO dersine yönelik tutum geliştirmiştir. En düşük tutumu ise işleniş boyutunda sergilemiştir. Beden eğitimi ve spor dersine yönelik sınıf öğretmenlerinin en çok problemle karşılaştıkları sorun imkân boyutunda olduğunu belirtmişlerdir. En az sorunla karşılaştıkları öğrenci ile ilgili problemler olduğunu ifade etmişlerdir. BEO dersine yönelik erkek sınıf öğretmenlerinin genel tutumları ile işleniş ve duygusal boyuttaki tutumları kadınlara oranla daha anlamlıdır. Kadınların ise BEO dersine yönelik karşılaştıkları problemler ise mesleki yeterlilik ve veli boyutunda daha yüksektir. Sınıf öğretmenlerinin SÖBEDTÖ alt boyutu olan işleniş boyutunda sertifikaya bağlı bireylerin daha yüksek puan sergiledikleri saptanmıştır. Diğer taraftan SÖBEDPÖ puanları ise toplam, yönetsel, mesleki yeterlilik ve imkân boyutunda spor ile bir sertifikaya sahip olanların beden eğitimi ve spor dersi ile karşılaştıkları problemlerin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Egzersiz yapma durumuna bağlı olarak sınıf öğretmenlerinin SÖBEDTÖ işleniş boyutunda haftada 2 ve 3 kez egzersiz yapan sınıf öğretmenlerinin egzersiz yapmayanlardan daha yüksek beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum geliştirdiği saptanmıştır. Sınıf öğretmenlerinin SÖBEDPÖ puanlarının değişmediği görülmüştür. Araştırma katılım sağlayan sınıf öğretmenlerinin çoğu BEO dersinin branş öğretmenleri tarafından işlenmesi kanısındadır. SÖBEDTÖ ve SÖBEDPÖ arasındaki ilişkiyi bakıldığında, SÖBEDTÖ ve SÖBEDPÖ arasında negatif yönde düşük düzeyde ve anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Bu sonuç doğrultusunda sınıf öğretmenlerinin BEO dersine yönelik tutumları arttıkça derse yönelik problem algılarının da azaldığı söylenebilir.

Bir öğrencinin sportif aktivite ile ilk buluşması aile bilinçli değilse sınıf öğretmenleri ile olmaktadır. Öğrenci sınıf öğretmenin yetkinliği kadar sportif aktiviteler ilgi duymaktadır. Rol ve model oldukları sınıf öğretmenin gözü ile spora bakmaktadır. Bu anlamda bir öğrencinin ilk spor aktivitelerinde spor alanında uzman, yetkin ve tecrübe sahibi bir kişiyle buluşması önemlidir. Dünyada spor yaşının çok erken yaşlarda başlaması sporunun erken yaşlarda spora yönlendirilmesi adına spor geçmiş ve eğitimi olan deneyimli kişilerin BEO derslerini öğrenciye aktarılması noktasında bu kişilerin dersi işleminin daha uygun olacağı düşünülmektedir. Küçük yaşlarda sporcu alt yapısı oluşturmak, millî eğitimin temel hedefleri arasında yer almalıdır. Son yıllarda yaşanan yaygın olan salgın hastalıklar (Covid-19 pandemisi) bireylerin sağlıklı bir yaşam ve bağışlılık sisteminin geliştirilmesi için sporun ne denli önemli olduğunu ortaya koymuştur. Kapanma ile evlerde hareketsiz bir hayatı yaşayan, fiziksel aktivite eksikliğini hissedilen bireyler BEO dersinin diğer dersler kadar önemli olduğunu ve psikolojik süreçler üzerinde de etkisinin farkına varmışlardır. Ayrıca, ilkokullarda beden eğitimi ve spor derslerinin sınıf öğretmenleri tarafından verilecekse gerek millî eğitim gerekse yükseköğretim kurumları birlikte iş birliği içinde hareket etmeli ve bu alanda sınıf öğretmenlerini yönelik kurs seminer, aktif spor yapma imkânları sunmalıdır. Ayrıca yükseköğretim kurumları sınıf öğretmenleri yetiştirme programlarında derslerin işleniş niteliğini artıracak müfredat ve öğretim programlarında düzenlemeler yapıp yetkin öğretmenler yetiştirmeye çalışmalıdır. Aynı zamanda derslere alanında uzman olarak mezun olan BES öğretmenlerinin girmesi dersin verimliliği ve derse yönelik öğrencilerin olumlu tutum geliştirmesi açısından son derece önemli olduğu düşünülmektedir.

Kaynakça

- Alemdağ, S., Öncü, E. & Sakallıoğlu, F. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının beden eğitimi dersine yönelik tutum ve öz-yeterlikleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 45-60.
- Allison, P.C. (1990). Classroom teachers' observations of physical education lessons. *Journal of Teaching in Physical Education*, 9, 272-283. DOI: 10.1123/JTPE.9.4.272.
- Arslan, M. (2007). Cumhuriyet dönemi ilköğretim programları ve belli başlı özellikleri, *Millî Eğitim*, 146, 42-48.
- Arslan, Y. ve Altay, F. (2009). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine ilişkin görüşlerinin bazı eğilimleri açısından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 11(1), 14-23.
- Aydın, F. D. (2011). *Beden eğitimi derslerinin fonksiyonları ve okullardaki konumu hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşleri (Bolu ili örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Kırıkkale.
- Barnes, K.C. (2002). *A model health-related elementary physical education program for Saipan: Teachers' knowledge, attitudes, and practices*. Unpublished doctoral dissertation. University of San Diego, USA.
- Barney, D., and Deutsch, J. (2009). Elementary classroom teachers attitudes and perspectives of elementary physical education. *Physical Educator*, 66(3), 114-123.
- Behets, D. (1996). Comparing teaching behavior during active learning time among physical education specialist and nonspecialist teachers. *Journal of Classroom Interaction*, 31(2), 23-30. <https://www.jstor.org/stable/23870417>
- Bozdemir, R., Çimen, Z., Kaya, M., ve Demir, O. (2015). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersinde karşılaştıkları problemler (Tokat ili örneği). *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2015(5), 221-234.
- Brumbaugh, J. A. (1988). *View of physical education: Perceptions of five classroom teachers*. Unpublished doctoral dissertation. The University of North Carolina at Greensboro ProQuest Dissertations Publishing, 1987. 8719151.
- Can, S., Ökmen, A., ve Durukan, E. (2011). Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi dersine ilişkin görüşlerin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 13(2), 246- 252.
- Cochran, W. W. (1982). *Physical Education Background of Elementary Classroom Teachers*. Ed.D. Thesis. Brigham Young University.
- Çıldır, (2019). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Gaziantep.
- Çöker N. (1991). *Ankara ilkokullarında beden eğitimi derslerinin etkililiğinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çivril Kara, R. , Küçük Kılıç, S. & Öncü, E. (2017). Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Hakkındaki Görüşleri . *Eğitim Ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori Ve Uygulama* , 8 (15) , 18-46 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/eibd/issue/31879/350394>

- Dalaman, O. (2015). Sınıf öğretmeni adaylarının "beden eğitimi ve oyun öğretimi" dersine yönelik tutumlarının değişik faktörlerce incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 59-71.
- Faucette, N., and Patterson, P. (1989). Classroom teachers and physical education: Whatthey are doing and how they feel about it. *Education*, 110(1), 108-114.
- Fidan, N., ve Erden, M. (1998). *Eğitime Giriş*. İstanbul: Alkım Yayıncılık.
- Güven, Ö. ve Öncü, E. (2007). Beden Eğitimi, Spor ve Aile. *Türk Yurdu*, 27 (233), 48-56.
- Güvendi, B. ve Serin, H. (2019). Sınıf öğretmenliği adaylarının oyun ve fiziksel etkinlikler dersine yönelik tutumları ile fiziksel aktiviteye katılım motivasyonlarının incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(72), 1957-1968.
- Hart, M. A. (2005). Influence of a physical education methods course on elementary education majors' knowledge of fundamental movement skills. *The Physical Educator*, 62 (4), 198-204.
- Karasar, N. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayınları.
- Koç, Ş. ve Çobanoğlu, Y. (1994). *İlköğretimde Beden Eğitimi Derslerinin Uygulamasında Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine İlişkin Bir Araştırma*. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor. II. Ulusal Sempozyumu. Ankara: Millî Eğitim Basımevi, 369-380.
- Koçyiğit, F., ve Öztürk F., (1991). *İlkokul ve ilköğretim okullarında beden eğitimi dersi Uygulama sorunu*. Birinci Eğitim Kurumları Sempozyumu. İzmir: MEB, Yayınları.
- Kul, M. (2008). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sorunları ve performanslarına Etkisi (Sakarya ili örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Sakarya.
- Kurt, Y., Taşkaya, S.M. (2007). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersinde karşılaştıkları Sorunlar ve çözüm önerileri*, 5. Ulusal Beden Eğitimi öğretmenliği Sempozyumu. 02-03 Kasım. Adana. Çukurova Üniversitesi.
- Kuru, E. (2003). Farklı statüdeki beden eğitimi bölümü öğrencilerinin kişilik özellikleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 175-191.
- Lamaster, K., Mckenzie, T. L., Marshall, S., and Sallis, J. (1998). Habitual physical activity of classroom teachers: does it relate to their conduct of physical education classes? *ERIC Reports-Research*, 143, 1-7.
- Matanin, M., and Collier, C. (2003). Longitudinal analysis of preservice teachers' beliefs about teaching physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 22, 153-168.
- Mckenzie, T. L., Lamaster, K. J., Sallis, J. F. & Marshall, S. J. (1999). Classroom teachers leisure physical activity and their conduct of physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 19(1), 126-132.
- McKenzie, T. L., Stone, E. J., Feldman, H. A., Epping, J. N., Yang, M., Strikmiller, P. K., ... & Parcel, G. S. (2001). Effects of the CATCH physical education intervention: Teacher type and lesson location. *American Journal of Preventive Medicine*, 21(2), 101-109.
- MEB. (2018). *İlköğretim kurumları (ilkokul ve ortaokul) haftalık ders çizelgesi*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi.
- Morgan, P. J. and Hansen, V. (2008). Classroom teachers' perceptions of the impact of barriers to teaching physical education on the quality of physical education programs. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 79(4), 506-516.
- Morgan, P. J. ve Bourke, S. F. (2004). *"I know it's important but I'd rather teach something else!": An investigation into generalist teachers' perceptions of physical education in the primary school curriculum*. Paper Presented at the Australian Association for Research in Education Annual Conference, Melbourne, Australia.
- Öncü, E. (2013). The psychometric properties of physical education lesson attitude scale for preservice classroom teachers. *Australian Journal of Teacher Education*, 38(1), 97-114.
- Öncü, E. ve Cihan, H. (2012). Sınıf öğretmeni adayları için beden eğitimi dersi tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 31- 47. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/zgefd/i ssue/47947/606627>
- Özmen Ö. (1999). *Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni*. Ankara: Bağırçan.

- Palivec, D. K. (2005). *The work of award-winning elementary physical education teachers: A multiple case study*. Unpublished doctoral dissertation. Minnesota University, USA.
- Pehlivan, Z., Dönmez, B. & Yaşat, H. (2005). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik görüşleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(3), 51-62.
- Roth, J.F. (2005). *The role of teachers' self-efficacy in increasing children's physical activity*. Unpublished doctoral dissertation. Louisiana State University, USA.
- Sallis, J. F., McKenzie, T. L., Alcaraz, J. E., Kolody, B., Faucette, N., and Hovell, M. F. (1997). The effects of a 2-year physical education program (SPARK) on physical activity and fitness in elementary school students. *Sports, Play and Active Recreation for Kids. American Journal of Public Health*, 87(8), 1328-1334. PubMed ID: 9279269 DOI:10.2105/AJPH.87.8.1328.
- Siedentop, D. (2001). *Introduction to physical education, fitness, and sport (4th Ed.)*. Mountain View, CA: Mayfield Publishing Company.
- Şirin, E.F. ve Bozkurt, İ. (2005). *İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ile ilgili tutum ve uygulamaları*. 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu (10-11 Haziran 2005) Bildirileri, Bursa: Burfaş Ofset, s. 96-102.
- Tabachnick, B. G. and Fidell, L. S. (2015). *Çok değişkenli istatistiklerin kullanımı. (Çev. Ed. Mustafa Baloğlu)*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Tamer, K. (1987). *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Tekkurşun Demir, G., Cicioğlu, H. İ., İlhan, E. L., ve Arslan, Ö. (2017). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları. *International Journal Of Sport, Exercise and Training Sciences*, 3(4), 120-128.
- Tortop, Y. (2005). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ve eğitsel oyun uygulamaları*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi / Sağlık Bilimleri Enstitüsü / Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Afyon.
- Tortop, Y. ve Ocak, Y. (2010). Sınıf öğretmenlerinin eğitsel oyun uygulamalarına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 14-22.
- Tsangaridou, N. (2004). Classroom teachers' reflections on teaching physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 24, 24-50. <https://doi.org/10.1123/jtpe.24.1.24>
- Tümkaya-Yenmiş, A., ve Gül, M. (2021). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *TEBD*, 19(2), 1104-1118. <https://doi.org/10.37217/tebd.998789>
- Yıldırım, A., ve Şimşek H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (6. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, O., Aktaş, Ö., Yıldız, M., ve Yıldırım, H. M. (2021). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersine yönelik tutumları ve karşılaştıkları problemlerin incelenmesi*. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 18 (47), 233-251. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mkusbed/issue/62012/881880>.
- Yıldız, Ö. (2010). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ve karşılaştıkları problemler*. Yayımlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Yılmaz, (2020). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersinin uygulanmasında yaşadığı sorunlar ve çözüm önerileri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Amasya üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü temel eğitim ana bilim dalı sınıf eğitimi bilim dalı, Amasya.

Extended Abstract

Aim and Scope

Although the skills that will be acquired during play and physical activities are known for the children studying in primary schools, the PEP lesson does not work due to the insecurity of the classroom teachers in the implementation of this lesson and the thought of wasting time and teaching (Morgan and Bourke, 2004: 1). Hart (2005: 198) and Tsangaridou (2004:25) emphasized that primary school classroom teachers about PEP course are insufficient and have no knowledge about their learning and practice, while Behets (1996: 24) emphasized that classroom teachers receive limited and insufficient training in this field in their undergraduate education. Among the reasons why primary school teachers cannot reach the goals and objectives of the PEP course, the attitudes of school administrators and families towards academic success are a major

factor (Arslan, 2007: 46.). For these reasons, the PEP course in the curriculum cannot provide students with physical, social and spiritual skills (Palivec, 2005: 5).

As a matter of fact, on the issues mentioned so far, the importance of PEP course in primary school and on active life has been emphasized (Can, Ökmen, & Durukan, 2011: 247). XVIII. In a decision taken at the National Education Council, it was decided that experts in the field of physical education should attend the PEP course in primary schools, starting from pre-school. It was also emphasized that measures should be taken for the employment of physical education and sports teachers. In recent years, although some decisions have been made for the name of the course, its content and for the course, it is seen that the classroom teachers apply the course as the teacher of the course. In this context, this study aims to determine the attitudes of the classroom teachers who apply PEP lessons in the first level of primary education towards the implementation of the PEP lesson and the problems they encounter with the lesson.

The research is considered important in terms of determining the problems encountered in the teaching of PEP lessons in the first level of primary education after Covid-19 and the attitudes towards the lesson, as well as offering solutions to the problems perceived by the classroom teachers, who are responsible for the lesson, and bringing a new perspective.

Methods

For this purpose, the attitudes and problems faced by the classroom teachers working in the province of Gümüşhane in the 2022-2023 academic year towards physical education and game lessons were discussed. As a data collection tool in the research, the classroom teachers' attitude and problems scale towards physical education and game lessons, developed by Yıldız (2010), was used. The research group was determined by easy sampling method and 240 (57.1% female, 42.9% male) classroom teachers participated in the study. Descriptive statistical methods (arithmetic mean, standard deviation), normal distribution criteria (kurtosis/skewness values), t-test, ANAVO and correlation tests were applied in the analysis of data obtained from personal information and scales.

Findings

According to the results of the research, it was seen that the classroom teachers' attitudes towards physical education and game lessons were high and the problems encountered were below the average. While there were significant differences in the attitudes of classroom teachers towards physical education and game lessons, gender (general, operational and emotional dimensions), having a certificate related to sports (in the dimension of processing), years of working in the profession (in the dimension of perceptual), weekly exercise status (in the dimension of processing) were determined; No difference was found according to age, marital status, class and education level. When the problems faced by classroom teachers regarding physical education and game lessons are examined, it is seen that gender (professional competence and parent dimensions), educational status (parent dimension), having a certificate related to sports (general total and managerial, professional competence, opportunity dimensions), years of work in the profession. (parent dimension), while significant differences were detected; There was no difference according to age, marital status, class taught and weekly exercise status. In addition, 81.7% of the classroom teachers stated that physical education and game lessons are taught by branch teachers.

Conclusion

As a result of the correlation analysis, it was revealed that as the attitudes of the classroom teachers towards the physical education lesson increased, their perception of the problem decreased. The study revealed an important gap in terms of determining the attitudes and problems faced by classroom teachers towards physical education and sports lessons after the COVID-19 pandemic.